

Initiatiefvoorstel	
Datum raadsvergadering:	1 april 2026
Datum ingekomen:	
Indiener(s):	raadswerkgroep integriteit
Onderwerp:	Gedragscodes raadsleden, wethouders en burgemeester gemeente Nuenen c.a. en Procesafspraken over de handhaving van de integriteit van het gemeentebestuur
Zaaknummer:	2963160

Onderwerp

Gedragscodes raadsleden, wethouders en burgemeester gemeente Nuenen c.a. en Procesafspraken over de handhaving van de integriteit van het gemeentebestuur

Beslispunten

1. De navolgende gedragscodes per 12 maart 2026 in te trekken:
 - De Gedragscode politieke ambtsdragers gemeente Nuenen c.a. 2018;
 - De Gedragscode voor de wethouders van de gemeente Nuenen c.a. 2018
 - De Gedragscode voor de burgemeester van de gemeente Nuenen c.a. 2018
2. De volgende gedragscodes vast te stellen en per 12 maart 2026 in werking te laten treden:
 - De gedragscode voor de raads- en commissieleden van de gemeente Nuenen c.a. 2026;
 - De gedragscode voor de burgemeester van de gemeente Nuenen c.a. 2026;
 - De gedragscode voor de wethouders van de gemeente Nuenen c.a. 2026;
3. De Procesafspraken over de handhaving van de integriteit van het gemeentebestuur vast te stellen en per 12 maart 2026 in werking te laten treden.

Inleiding

Geconstateerd is dat de huidige gedragscode voor politieke ambtsdragers en het protocol vermoedens integriteitsschendingen politieke ambtsdragers aan vernieuwing toe is. Door de raad, het college en de raadswerkgroep herijking gedragscode is tijdens enkele bijeenkomsten gewerkt aan de inhoud van de nieuwe gedragscodes en de procesafspraken over de handhaving van de integriteit van het gemeentebestuur. Uiteindelijk zijn er drie gedragscodes opgesteld: één voor de raad, de burgemeester en de wethouders. De gedragscodes bieden handvatten voor het omgaan met integriteitsrisico's. Deze gedragscodes geven een overzicht van gedragsnormen en regels over procedures die transparantie van het handelen van politieke ambtsdragers vergroten. Naast de gedragscodes worden ook de procesafspraken ter vaststelling aangeboden. De procesafspraken over de handhaving van de integriteit van het gemeentebestuur zijn procedurele afspraken over een zorgvuldige handelwijze bij mogelijke integriteitsschendingen.

Wat willen we bereiken

Het doel van dit initiatiefvoorstel is dat elk van de bestuursorganen van de gemeente Nuenen c.a. een actuele gedragscode heeft. Dit verschaft de politieke ambtsdragers handvatten die hen moeten helpen bij het omgaan met integriteitsrisico's. Het geeft een overzicht van gedragsnormen en regels over

procedures die transparantie van het handelen van politieke ambtsdragers vergroten. Tevens worden procesafspraken vastgelegd over een zorgvuldige handelswijze bij mogelijke integriteitsschendingen.

Argumenten

1 en 2: De huidige gedragscode en het protocol zijn sterk verouderd.

De huidige code heeft betrekking op alle politieke ambtsdragers, waarmee er onvoldoende ruimte is voor belangrijke nuanceringen. Daarnaast is het uitgangspunt geactualiseerd: we gaan van geboden en verboden naar het vergroten van de weerbaarheid en de bescherming van het werk van politieke ambtsdragers. Dit resulteert in 3 gedragscodes en 1 document met procesafspraken voor de handhaving van de integriteit van het lokaal bestuur van Nuenen c.a.

3.1: De Gemeentewet verplicht de gemeenteraad om voor zichzelf en voor de bestuurders een gedragscode vast te stellen.

Het betreft een bevoegdheid van de gemeenteraad ex artikelen 15, lid 3, 41c, lid 2 en 69, lid 2 van de Gemeentewet.

3.2 en 4: De gemeente Nuenen c.a. voldoet met de nieuwe codes aan de actualiteit. De nieuwe codes zijn geactualiseerd met het huidige college én gemeenteraad.

De nieuwe gedragscode en procesafspraken geven duidelijkheid over wat de wet vraagt van politieke ambtsdragers. Daarmee beoogt de gedragscode politieke ambtsdragers in eerste instantie te beschermen tegen onnodige misstappen. De tekst van de artikelen in de gedragscodes volgt vrijwel letterlijk de wet. 'Vrijwel', want op enkele plekken is de gedragscode strenger dan de wet. Dit doen we ter bescherming van raad- en burgerleden, wethouders en burgemeester tegen oneigenlijke/ ondemocratische druk en ter bescherming van de kwaliteit en het vertrouwen in het lokaal bestuur.

- Deze code verplicht politieke ambtsdragers niet alleen belangenverstengeling en corruptie te voorkomen, maar ook de schijn daarvan tegen te gaan;
- Deze code draagt politieke ambtsdragers op hun financiële belangen bekend te maken;
- Deze code hanteert een 'nee, tenzij'-beleid ten aanzien van het aannemen van geschenken;
- In deze code is een regel ter voorkoming van draaieurconstructies opgenomen: deze code onderstreept het belang van onderlinge omgangsvormen, mede met het oog op de kwaliteit van en het vertrouwen in het lokaal bestuur.
- Perspectief: de procesafspraken bieden handvatten om ervoor te zorgen dat een politiek ambtsdrager op oneigenlijke wijze onherstelbare schade oploopt.
- De procesafspraken geven een volwaardige handreiking voor zorgvuldige handhaving voor alle politieke ambtsdragers.
- De procesafspraken helpen de burgemeester om zijn de rol als hoeder van de bestuurlijke integriteit concreet uit te oefenen.
- De griffier en gemeentesecretaris vervullen de rol van vertrouwenspersoon. De griffier en gemeentesecretaris zijn niet langer meer verantwoordelijk voor het adviseren van de burgemeester bij een integriteitsonderzoek. Hiermee wordt een mogelijke spagaat in de rol van de griffier en secretaris voorkomen bij vermoedens van een schending door een raadslid.
- Bij een vermoeden van een integriteitsschending door de burgemeester is de Commissaris van de Koning eindverantwoordelijk voor een deugdelijk (voor)onderzoek

Kanttekeningen

N.v.t.

Wat gaan we daarvoor doen

Planning

Na vaststelling in de raadsvergadering van 12 maart 2026 worden de gedragscodes en procesafspraken aangeboden aan 'de nieuwe raad' en het 'nieuwe college' en opgenomen in het inwerkprogramma.

Communicatie

Na vaststelling ontvangen alle politieke ambtsdragers een kopie van de nieuwe gedragscode, inclusief de procesafspraken voor de handhaving van de integriteit. De gedragscodes en procesafspraken worden gepubliceerd op overheid.nl.

Evaluatie

Het is aan te bevelen dat de gedragscodes minimaal één keer per bestuursperiode worden geëvalueerd.

Bijlagen

Als bijlage(n) bij dit voorstel behoren:

1. Gedragscode voor de raads- en burgerleden Nuenen c.a. 2026;
2. Gedragscode voor de burgemeester van Nuenen c.a. 2026
3. Gedragscode voor de wethouders van Nuenen c.a. 2026 ;
4. Procesafspraken over de handhaving van de integriteit van het gemeentebestuur Nuenen c.a. 2026.
5. Raadsbesluit vaststellen Gedragscodes raadsleden, wethouders en burgemeester gemeente Nuenen c.a. en Procesafspraken over de handhaving van de integriteit van het gemeentebestuur

De leden van de raadswerkgroep integriteit

M.F.W. Donkers
G. Hekker
C.P.J. Meijvis
R. Thomassen en
D.M. van Wessel